

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000487

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-02-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуляк Уляна Миколаївна

2. Uliana Huliak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 053 Психологія

Дата захисту: 09-04-2025

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7758

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.81.43

Тема дисертації:

1. Мотиваційно-ціннісні детермінанти бойової діяльності військовослужбовців Збройних Сил України
2. Motivational and Value Determinants of Combat Activities of the Ukrainian Armed Forces Servicemen

Реферат:

1. Наукову працю присвячено дослідженню мотиваційно-ціннісних детермінант бойової діяльності військовослужбовців Збройних Сил України за призовом під час мобілізації, на особливий період. Актуальність теми наукової роботи зумовлена: по-перше, сучасними тенденціями розвитку Збройних Сил України та націленістю їх на реформування відповідно до стандартів НАТО; вимогами керівних документів щодо комплектування Збройних Сил України професійним та вмотивованим персоналом, а також умовами динамічних перетворень, які відбуваються в Україні у зв'язку зі збройною агресією з боку Російської Федерації, та затяжним характером збройної боротьби; по-друге, необхідністю підтримання оптимального рівня мотивації військовослужбовців за призовом під час мобілізації, на особливий період, які мають бути спроможними до виконання завдань за призначенням в умовах тривалого ведення бойових дій, що пов'язано з постійним ризиком та високою загрозою для їхнього життя; по-третє, важливістю психологічної готовності військовослужбовців до бойової діяльності, за реалізацію якої відповідає мотивація, оскільки саме від мотивації залежить, як і в якому напрямі будуть використані функціональні здібності особистості

військовослужбовця. У результаті опрацювання доступного масиву інформації було встановлено, що саме внутрішньо вмотивовані військовослужбовці створюють якісну перевагу в бою, знаходять шлях до перемоги і досягають її. У контексті бойової діяльності саме внутрішня мотивація є найвагомим спонукальним чинником для цивільної людини йти на військову службу. Пріоритетними стають питання особистісних цінностей, свободи, вибору, волі, бачення майбутнього, автономії, саморегуляції та самодетермінації. Підтримання бойової активності в найбільш несприятливих умовах можливе лише тоді, коли така діяльність має сенс і розглядається у нерозривному зв'язку з поняттям цінностей. Внутрішня мотивація ґрунтується більшою мірою на таких цінностях, як ідеологія, націоналізм, дух воїна тощо, які формуються впродовж усього життя. Це генетично, культурно та соціально зумовлена мотивація. Наразі у психологічних дослідженнях спостерігаються розбіжності в поглядах щодо психологічних особливостей формування та функціонування, а також структури мотиваційно-ціннісної сфери особистості. Водночас аналіз наукових праць вказує на те, що мотиваційно-ціннісна сфера є унікальною для кожної особистості та складною структурою, що надихає людину, спонукає і дає сили долати життєві труднощі. Структура та психологічні особливості мотиваційно-ціннісної сфери визначають спрямованість особистості, її світоглядні позиції, а також детермінацію поведінки особистості в контексті її професійної діяльності. Аналіз стану наукової розробленості проблематики виявив певний дефіцит сучасних досліджень, присвячених дослідженню мотиваційно-ціннісних детермінант бойової діяльності військовослужбовців Збройних Сил України. Зазначена проблематика частково відображена в наукових працях І. Приходька, В. Осьодла, В. Стасюка, В. Алещенка, О. Хміляра, О. Ковальчука, О. Рибчука та ін. Незважаючи на досить широке висвітлення питань вивчення особливостей особистості та діяльності військовослужбовця в екстремальних умовах, усе ще залишаються поза увагою дослідження, присвячені мотиваційно-ціннісним детермінантам бойової діяльності військовослужбовців Збройних Сил України за призовом під час мобілізації, на особливий період. Отже, актуальність порушеної проблеми, недостатня розробленість у сучасній психології теоретичних і практичних аспектів мотиваційно-ціннісної сфери військовослужбовців зумовили вибір теми нашого дослідження. Концептуальні засади дослідження становлять філософські погляди на природу мотивації людини, натуралістичні, антропологічні, соціальні, ситуаційно-динамічні, когнітивні, екзистенційні теорії психології мотивації, що відповідають провідним ідеям: гуманістичного, діяльнісного, екзистенційного, аксіологічного підходів. Проаналізовані дослідження дають змогу стверджувати, що мотиваційно-ціннісна сфера особистості військовослужбовця як інтегральне психологічне утворення на цей час репрезентується через явища ціннісно-сміислової сфери, особистісні цінності, цілі життєдіяльності, особистісну, соціальну, професійну значущість. Емпіричні дослідження мотиваційно-ціннісної сфери спрямовані на діагностування психологічних процесів, які детермінують формування, розвиток, функціонування, зміст системи цінностей та становлення їх ієрархії у житті особистості. Теоретичний аналіз наукових досліджень мотиваційно-ціннісної сфери підтвердив багатогранність та динамічність її прояву у процесі діяльності військовослужбовців за призовом під час мобілізації, на особливий період. У ході аналізу виокремлено психологічні особливості та структуру мотиваційно-ціннісної сфери особистості військовослужбовця та вибудовано його мотиваційно-ціннісний профіль. Крім того, на основі проаналізованих теоретичних досліджень уточнено поняття мотиваційно-ціннісних детермінант бойової діяльності військовослужбовців.

2. The scientific work is devoted to the study of motivational and value determinants of combat activities of the Ukrainian Armed Forces Servicemen mobilized for a special period. The relevance of the research topic is determined by: Firstly, the current trends in the development of the Armed Forces of Ukraine and their focus on reforming in accordance with NATO standards, the requirements of the guidelines for manning the Armed Forces with professional and motivated personnel, as well as the conditions of dynamic transformations taking place in Ukraine in connection with the armed aggression of the Russian Federation and the protracted nature of the armed struggle; secondly, the need to maintain the optimal level of motivation of mobilized for a special period, who must be able to perform their assigned tasks in conditions of prolonged hostilities, which is associated with constant risk and high threat to their lives; thirdly, the importance of psychological readiness of servicemen for combat activities, for the realization of which motivation is responsible, since it is motivation that determines how

and in what direction the functional abilities of the serviceman's personality will be used. The analysis of the available information has shown that it is intrinsically motivated soldiers who create a qualitative advantage in combat, find a way and achieve victory. In the context of combat, it is intrinsic motivation that is the most significant motivating factor for a civilian to join the military. The issues of personal values, freedom, choice, will, vision of the future, autonomy, self-regulation and self-determination take on increased significance. Sustaining combat activity in the most unfavorable conditions is possible only when such activity has meaning, which is seen inextricably linked to the concept of values. Intrinsic motivation is based largely on values such as ideology, nationalism, warrior spirit, etc., which are formed throughout life. It is genetically, culturally, and socially conditioned motivation. At present, psychological research shows differences in views on the psychological characteristics of the formation and functioning, as well as the structure of the motivational and value sphere of the individual. At the same time, the analysis of scientific works indicates that the motivational and value sphere is unique for each person and a complex structure that inspires a person, encourages and gives strength to overcome life's difficulties. The structure and psychological features of the motivational and value sphere determine the orientation of the personality, its worldview positions, and the determination of the personality's behavior in the context of its professional activity. The analysis of the state of scientific development of the problem has revealed a certain lack of modern research on the motivational and value determinants of combat activities of the Ukrainian Armed Forces servicemen. These issues are partially reflected in the scientific works of I. Prykhodko, V. Osodlo, V. Stasiuk, V. Aleshchenko, O. Khmilar, O. Kovalchuk, O. Rybchuk, and others. In spite of the relatively broad coverage of studies on the personality and activity of a serviceman in extreme conditions, research on the motivational and value determinants of combat activities of the Ukrainian Armed Forces servicemen mobilized for a special period remains largely overlooked. Thus, the relevance of the scientific problem, which is due to its insufficient development in modern psychological theory and practice, led to the choice of the topic of our study. The conceptual framework of the study is based on philosophical views on the nature of human motivation, naturalistic, anthropological, social, situational-dynamic, cognitive, existential theories of motivation psychology, which correspond to the leading ideas of humanistic, activity, existential, and axiological approaches. The analyzed studies allow us to assert that the motivational and value sphere of a serviceman's personality as an integral psychological formation is currently represented through the phenomena of the value-sense sphere, personal values, life goals, personal, social, and professional significance. Empirical studies of the motivational and value sphere are aimed at diagnosing the psychological processes that determine the formation, development, functioning, content of the value system and the formation of their hierarchy in the life of an individual. The theoretical analysis of scientific studies of the motivational and value sphere confirmed the versatility and dynamism of its manifestation in the process of activity of servicemen mobilized for a special period. In the course of the analysis, the psychological characteristics and structure of the motivational and value sphere of the serviceman's personality are highlighted and his motivational and value profile is described.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гуляк У.М. Професійна мотивація військовослужбовців: досвід іноземних армій. Вісник Національного університету оборони України, НУОУ, м. Київ, № 3 (67), 2022 р., С. 47-55
- Гуляк У.М. Організаційна культура як чинник професійної мотивації військовослужбовців. "Науковий часопис", НПУ імені М.П. Драгоманова, м. Київ, № 20 (65), 2022 р., С.15-23

- Гуляк У.М. Психологічна діагностика мотиваційно-ціннісних детермінант бойової діяльності військовослужбовців. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського, м. Київ, № 4, Том 35 (74), 2024 р., С. 34-41
- Гуляк У. М., Лісневський В. Ціннісний компонент у структурі мотиваційної сфери особистості військовослужбовця. Вісник КНУ імені Тараса Шевченка “Психологія” №1 (19), 2024, С.11-16
- Гуляк У.М. Вплив мотиваційно-ціннісних детермінант на бойову діяльність військовослужбовців: аналіз досвіду. Перспективи та інновації науки (Серія Педагогіка, Серія Психологія, Серія Медицина), вип. 10(44) 2024, С. 863-874
- Гуляк У.М. Результати дослідження динаміки мотиваційно-ціннісних детермінант бойової діяльності військовослужбовців ЗС України призваних по мобілізації на особливий період. Наукові перспективи, м. Київ, 2024. Вип. 10(52). С. 1148-1162
- Гуляк У.М. Модель мотиваційно-ціннісних детермінант бойової діяльності офіцерів та сержантів і солдатів ЗС України: порівняльний аналіз. Наукові перспективи, м. Київ, 2024. Вип. 11(53). С. 1308-1322

Наукова (науково-технічна) продукція: діагностичний інструментарій у вигляді авторського опитувальника; психологічні практики у вигляді психологічних тренінгів

Соціально-економічна спрямованість: підвищення мотивації військовослужбовців до бойових дій

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110117; 0122U200865

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осодло Василь Ілліч
2. Vasyl Osodlo

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2893-4721

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сафін Олександр Джамілійович

2. Oleksandr D. Safin

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5745-8635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данилюк Іван Васильович

2. Ivan Danyliuk

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6522-5994

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алещенко Віктор Іванович

2. Viktor I. Aleshchenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1560-7318

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибчук Олег Олександрович

2. Oleh Rybchuk

Кваліфікація: д.філософ, 011

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3966-8326

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стасюк Василь Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стасюк Василь Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Гуляк Уляна Миколаївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна